

OHTAMIŞ, Erol, AVRUPA BİRLİĞİ SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ PROGRAMLARI
YÖNETİM YAPILARI VE TÜRKİYE UYGULAMALARI,
DPT Uzmanlık Tezi, Ankara, 2008.

=====

ÖZET

Planlama Uzmanlığı Tezi

**AVRUPA BİRLİĞİ SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ PROGRAMLARI
YÖNETİM YAPILARI VE TÜRKİYE UYGULAMALARI**

Erol OHTAMIŞ

Avrupa Birliğinde devlet sınırlarının bütünleşme sürecini engelleyen ekonomik, idari, politik, kültürel ve psikolojik engeller olmasının önlenmesi için bir yandan ekonomik bütünleşmeyi sağlayan Avrupa Tek Pazarı kurulurken, diğer taraftan sınır bölgelerine yönelik yeni politikalar geliştirilmiştir. Bu doğrultuda, komşu ülkelerin sınır bölgeleri arasında kurulacak sınır ötesi işbirlikleri ve ülkeler arasında gerçekleştirilecek uluslararası ve bölgeler arası işbirlikleri sayesinde, Birliğin içinde ekonomik ve sosyal uyumun güçlendirilmesini amaçlayan Interreg işbirliği programları 1990 yılında uygulamaya konulmuştur.

Topluluk girişimi olarak başlayan sınır ötesi işbirliği uygulamaları, Birlik içinde bütünleşmeyi destekleyici önemini artırarak, 2007-2013 döneminde “Avrupa Alansal İşbirliği” adı ile AB uyum politikasının üç temel hedefinden biri haline gelmiştir. Bu çerçevede, söz konusu alanda Türkiye'nin koşullarını göz önünde bulunduran yol gösterici bir çalışmaya ihtiyaç vardır.

Tezde, AB sınır ötesi işbirliği programlarının kapsamı ve yönetim yapıları; AB mevzuatının getirdiği düzenlemeler doğrultusunda, AB üye, aday ve komşu ülkelerinin deneyimlerinden faydalanılarak, Türkiye'de 2004-2006 döneminde hayata geçirilmiş olan Türkiye-Bulgaristan Sınır Ötesi İşbirliği Programı ile hazırlık çalışmaları yürütülmüş olan Interreg IIIA Yunanistan-Türkiye Programı özelinde incelenmiştir.

Tezin hazırlık aşamasında, sınır ötesi işbirliği programlarına ilişkin literatür taraması yapılmış, Avrupa Komisyonu ile AB üye ve aday ülkelerinde bu programlardan sorumlu olan uzmanlarla yazılı ve sözlü görüşmeler gerçekleştirilmiş ve Avrupa Komisyonu ile AB üye ve aday ülkelerinin resmi dokümanlarından, ilgili makale, rapor ve çalışmalardan faydalanılmıştır.

Sonuç olarak, 2007-2013 döneminde Türkiye'nin katılmasının öngörüldüğü Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı kapsamında sınır ötesi, uluslararası ve bölgeler arası işbirliği programları ve Avrupa Komşuluk ve Ortaklık Aracı kapsamında havza işbirliği programları göz önünde bulundurularak, mevcut yönetim yapılarının yeniden yapılandırılmasına yönelik düzenlemeler önerilmiştir. Bu düzenlemeler ile, Türkiye'de oluşturulacak kurumsal yapılanma sayesinde programların etkin bir şekilde yönetimi sağlanmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sınır Ötesi İşbirliği, Interreg, Uluslararası İşbirliği, Bölgeler Arası İşbirliği, Avrupa Alansal İşbirliği, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı, Avrupa Komşuluk Politikası, Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan

ABSTRACT

MANAGEMENT STRUCTURES OF EUROPEAN UNION CROSS-BORDER COOPERATION PROGRAMMES AND TURKEY CASES

Erol OHTAMIŞ

In order to prevent state borders from being economic, administrative, political, cultural and psychological barriers hindering European Union integration process, new policies specifically for border regions were developed while establishing European single market. Accordingly, Interreg cooperation programmes, aiming at strengthening economic and social cohesion within the European Union through the cooperation among border regions of the neighbouring countries and transnational and interregional cooperation among countries, were put into implementation in 1990.

Cross-border cooperation implementations initiated as a community initiative became one of the three mainstream objectives of the EU cohesion policy called as “European Territorial Cooperation” for the period of 2007-2013, by increasing its importance of support to the integration process of the Union. In this framework, there is a need for a study considering Turkey’s conditions in the relevant field.

In this thesis, in line with arrangements brought about by EU legislation, the scope and management structures of EU cross-border cooperation programmes were examined with special reference to Turkey-Bulgaria Cross Border Cooperation Programme and Interreg IIIA Greece-Turkey Programme initiated within the period of 2004-2006 in Turkey by deriving benefits from the experiences of EU member, candidate and neighbouring countries.

During the preparation phase of the thesis, literature survey on cross-border cooperation programmes were made, written and oral meetings with the experts dealing with these programmes from the European Commission and EU member and candidate countries were conducted, relevant articles, reports and studies were used and legal documents of European Commission, EU member and candidate countries were referenced.

Consequently, arrangements for the restructuring of the existing institutional structures were proposed, considering the cross-border, transnational and interregional cooperation programmes within the context of Instrument for Pre-Accession Assistance and basin cooperation programmes within the context of European Neighbourhood and Partnership Instrument, to which Turkey’s participation is envisaged for the period of 2007-2013. Effective management of the programmes will be ensured by these arrangements through the institutional structures to be set up in Turkey.

Key Words: Cross Border Cooperation, Interreg, Transnational Cooperation, Interregional Cooperation, European Territorial Cooperation, Instrument for Pre-Accession Assistance, European Neighbourhood Policy, Turkey, Greece, Bulgaria.